

TALOUSARVIOALOITE 544/2010 vp

Määrärahan osoittaminen Suomen osallistumiseen EISCAT3D-hankkeeseen

Eduskunnalle

Kansainvälinen EISCAT-järjestö on mitannut Lapissa jo 30 vuoden ajan tutkilla yläilmakehää (70—800 km). Tämä osa ilmakehää on tärkeä, koska se toisaalta kytkeytyy alempaan ilmakehään vaikuttaen mahdollisesti myös ilmastoon ja toisaalta lähiavaruudella ja auringolla on suuri vaikutus siihen. Suomalaiset tutkijat ovatkin nykyisin huipputasoa tällä alalla.

Tutkalaitteiston uusimiseksi on käynnistetty EISCAT3D-hanke, jossa rakennetaan suorituskyvyltään kymmenkertaisesti parempi järjestelmä. Valmistuessaan se tulee olemaan maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen mittalaite, minkä vuoksi sen rakennushanke on hyväksytty EU:n tutkimusinfrastruktuurien tiekartalle. EU on jo tukenut hanketta 2 miljoonalla ja tulee tukemaan vuosina 2010—2014 4,5 miljoonalla eurolla. EU-rahoituksen ohella tarvitaan myös kansallista rahoitusta, johon liittyvä valmistelutyö on aloitettu nykyisten tutkien isäntämaissa (Suomi, Ruotsi ja Norja). Suomalaiset ovat avainasemassa EU:n FP7-valmisteluvaiheen projektissa. Myös kansallisessa rahoituksessa on päästy hyvään alkuun: Sodankylän Geofysiikan Observatorio/Oulun yliopisto on saanut rahoitusta yhden pienen

EISCAT3D-vastaanottoaseman perustamiseksi Suomeen. Lisärahoitusta tarvittaisiin ensimmäisen aseman laajentamiseen ja toisen vastaanottoaseman perustamiseen. Nämä satsaukset antaisivat suomalaistutkijoille suunnannäyttäjän aseman uuden kustannustehokkaan tutkateknologian kehittämisessä ja hyödyntämisessä. Pitkällä tähtäyksellä tarvittaisiin kansallista rahoitusta noin 5—10 miljoonaa, koska hankkeessa toteutetaan yhteensä satojen miljoonien investoinnit. Näinkin suuren rahoitusosuuden turvaaminen edellyttäisi päätöstä erillisrahoituksesta

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta lisää valtion vuoden 2011 talousarvioon momentin 32.20.40 perusteluihin maininnan, että työ- ja elinkeinoministeriö yhdessä Sodankylän Observatorio/Oulun yliopiston kanssa selvittää EISCAT3D-hankkeesta Suomelle koituvat tutkimukselliset ja teknologian kehittämisen edut, joiden pohjalta voidaan päättää mahdollisesta erillisrahoituksesta.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Hannes Manninen /kesk